

KUNO BRINKS, ETSER EN GRAVEUR

DOOR J. G. VAN GELDER

TOEN in 1911 Dupont te vroegtijdig — nog geen een en veertig jaar oud — gestorven was, schreef Der Kinderen in den catalogus van de eeretentoonstelling in dat zelfde jaar gehouden enkele, nog altijd behartigenswaardige woorden over het graveeren met den burijn, woorden die bijblijven en hier vooraf mogen gaan aan de beschouwing die gewijd is aan den graveur die nu Dupont's plaats inneemt aan de Rijksacademie, nadat deze leerstoel na den dood van Aarts, Dupont's opvolger, enkele jaren onbezet was gebleven. De herleving der gravure, schreef Der Kinderen, vraagt in de eerste plaats een groote en vaste overtuiging; want een gravure te beginnen zonder overtuiging, dat mag men wel een onmogelijkheid noemen. Het is immers een bijna dogmatische arbeid; vast moet de eerste opzet der compositie wezen, volkomen doorschouwd en gekend in al haar deelen en verhoudingen; vast moet de kennis van elk détail zijn, en zelfs de overzetting hiervan in lijnen en hun doorkruisingen, moet bijna stelselmatig bepaald zijn, wil de kunstenaar zijn arbeid kunnen beginnen.

Der Kinderen had deze overtuiging ten volle bij Dupont gevonden. Van den aanvang af toen Dupont, omstreeks 1900, naast het etsen zich dwong tot het graveeren, had hij hier op een herleving gehoopt van een uitdrukkingswijze die bij uitstek geschikt leek om de toenmalige prentkunst te bevrijden van haar picturale ongebondenheid. De etsnaald was maar al te zeer geneigd geweest om toe te geven aan het schilderkunstige effect, de essentie van de lijn ging maar al te vaak verloren in de schemering van tinten, in de sfeer van verdoezeling gedurende jaren dat het aquarel en het impressionistische schilderij gezocht waren omdat het hart hier weerklank en warmte vond en een felle zekerheid ook niet begeerde. Toen in de negentiger jaren in Holland een omkeer kwam en zeker niet in het minst door Engelschen invloed de waarde van de lijn haar beteekenis herwon, hebben wel de litho, wèl het waskrijt, de ets en dank zij Toorop ook de droge naald het karakter van de teekening volkomen doen veranderen, bij de gravure daarentegen bleef dit uit. De kopergravure was waarschijnlijk zoo vereenzelvigd geweest met de houtgravure, die uitsluitend de reproductie diende voor kranten, tijdschriften en boekillustraties, dat men haar beteekenis volkomen had onderschat. Daarbij kwam dat de